

Nekrolog.

Statsraad Søren August Fjellstrup.

1773—1859.

Han var jævnlig af sine Nærmeste bleven opfordret til at nedskrive sit Levnetsløb, men skjøndt han ikke pleiede at mangle Tid til at udføre, hvad han vilde, fik han dog ikke fuldført dette Arbejde, muligt fordi det ikke har været ham behageligt, ingenlunde fordi det mindede ham om Døden, som han tværtimod i sine sidste Levedage med sand christelig, længselsfuld Resignation gik imøde, men snarere fordi han ikke yndede, at skulle udelukkende beskæftige sig med sin egen Person og med det, han selv havde udrettet, da han var en Fader af Selvroes. Efter hans Død fandtes iblandt hans Papirer saaledes kun nogle af ham paabegyndte, egenhændigt nedskrevne Optegnelser, som vi her tillade os at benytte, idet vi deraf give et i det Væsentlige ordlydende Uddrag.

„Jeg er født den 2den September 1773, min afdøde Broder var $\frac{1}{4}$ Aar ældre end jeg. Vore Forældre vare: Hans Fjellstrup, Slotsforvalter ved det senere nedbrudte Slot paa Hirschholm, og Sophia Amalia Nestorff, Datter af Postmester N. Min Fader døde nok 1775, hvorefter min Moder flyttede med os, hendes to eneste Børn, til sine Forældre i Kjøbenhavn. I Barndommen bleve vi tidlig underviste af hende og af vor gamle Bedstefader, indtil vi fik en Lærer; senere kom

vi i Todes Realskole i Pilestræde, hvor vi blandt Andre havde til Lærer den siden saa berømte Schouboe. Han troede at spore taalelig gode Anlæg hos mig, og tilraadede, at lade mig lære Latin, for siden at studere. Dette skeete vel, men ikke førend der, efter en rig barnløs Gjenboers testamentariske Disposition, var tilfalden min Broder og mig hver 1200 Rd., da vi tidligere vare blevne bestemte til Jsenframhandel, af hvilken Lære jeg da blev udløst. Saaledes indfattes jeg i Huset hos en Rector Thornøe i Nyborg, og blev Discipel i den derværende Latinskole, med privat Underviisning i Tydsk og Fransk. Skolen var i den Tid meget berømt, og havde næsten aarlig „Indkaldte“, ja endog i et Aar tre, om jeg husker ret: Hofman (Bang), Erik From og Normanden Jacob Mal. Jeg kom i nederste Klasse, og dimitteredes som Dux i 1794 med laud. Jeg valgte efter nogle Benneris Raad at studere Jura. I Sommeren 1795 var jeg med en anden Student i Besøg i Frederiksborg, da den store Ildbrand i Kjøbenhavn spurgtes histude; vi ilede da tilbage til Hovedstaden, hvor vi ankom sildig om Aftenen, og fandt mit Logis i lille Færgestræde i lys Lue; intet var saavidt jeg veed redet af mine Sager. Af mine Stipendier fra Skolen og af min Arv var der neppe 150 Rd. tilbage, og efter Branden blev Alt dyrt i Kjøbenhavn. Jeg maatte da opgive at fortsætte mit Studium og derimod modtage en Huuslærerplads hos Provst Birch i Skjolddelev ved Aarhus, hvem jeg tillige skulde assistere som Prædikestudent. Der var betydelig Avl til Præstegaarden; Provsten havde Høeghs nylig udkomne Priis-skrift. Jeg læste det og fik Lyst til Landbruget, hjalp at tage Tiende i Høstens Tid og deeltog med mine Elever i flere landlege Sykler. Efter tre Aars Ophold sammesteds kom jeg som Lærer til Østergaard ved Aarhus hos Proprietair Schmidt, der gjaldt for en af den Tids bedste Landmænd. Foruden mit Honorar, som Huuslærer, 60 Rd. aarlig, fortjente jeg lidt ved daglig at undervise et Par Bønderbørn og ved af og til at prædike for Egnens Præster; men at oplægge Noget, og

vende tilbage til Kjøbenhavn for at fortsætte mine Studier, var ikke tænkeligt. Jeg blev tilraadet at søge en Forvalterplads, hvorved Lønnen betydelig vilde blive forbedret. Til en Prove kom jeg $\frac{1}{2}$ Aar til Demstrup nærved Udbyhei, hvor jeg bragte istand 6 Aars uafslagne Regnskaber for Overgaard's Frigods, hvorefter jeg antoges til Gods- og Avlsforvalter paa Bisborggaard, hvor jeg var i 3 Aar, og kom senere til Baron Juel paa Refsnæs, hvor jeg tillige skulde være Forvalter over det usolgte Bøndergods, og assistere ved et omfattende Regnskabsvæsen. Min Virkefreds var meget stor og trættende; men jeg havde dog her samlet mig ca. 600 Rdl., foruden Bøger og Meubler, tildeels ved Kreaturhandel. Jeg stiftede Bønskab med Provst Bagaard i Skelund, gift med en Datter af Hr. Spitzer paa Sindinggaard. Det gav Anledning til, at jeg i Fællesskab med Sidstnævnte i Novbr. 1809 kjøbte denne Gaard, som jeg tiltraadte den 1ste Mai 1810. — Under mit Ophold paa Refsnæs var jeg bleven udnævnt til Befalingsmand ved Kystmilicen i 2det østre jydsk District, efterat have bestaaet i den militaire Exercits; senere var jeg en Tid ansat som Overkystbefalingsmand. Da Kystmilicen ophævedes blev jeg (i 1815) benaadet med virkelig Krigsraads Rang. — I Januar 1810 havde jeg Bryllup med Ida Hedvig Cecilie Schmidt, en Datter af min forrige Principal til Østergaard. Med hende har jeg levet i 42 Aars Egtteskab og havt 15 Børn, deriblandt 4 Gange Tvillinger, af hvilke et Par, to Drengene, vare dødsfødte. — En af mine Sønner blev i 1856, som Anfører for en Troppeafdeling imod et Rebelcorps, skudt i Amerika under Træfningen; af mine andre Sønner ere de to yngste — Tvillingbrødre — ilive, den ene: Overkrigscommisair og Regnskabsfører ved 16de Liniebataillon, den anden pers. Capellan i Faaborg. Af mine endnu levende Døtre er en gift med en Præst, og tre med Landeiendomsbesiddere. — Min Hustru bortfaldtes, efter to Aars Sindssvaghed, den 16de Novbr. 1851.

Mine Bestræbelser i Landbruget havde gode Følger, og allerede tidlig lagde man Mærke til dette og til min Have-cultur og Træplantning. Et af mine Hovedsformaal var strax at virke til en bedre Græsning paa det store Areal af Sandjorder, som her havdes, og hvor intet Græs af Naturen fremkom, tjenligt for Huusdyrene. Jeg samlede Frø af flere vildtvogende Sorter, af hvilke bedst lykkedes: Floielsgræs (*Holcus lanatus*), som endog buskede sig paa de letteste Jorder, og Raigræs (*Lolium perenne*), som voksede enkeltviis ved de bedste Veie; saa og blød Heire (*Bromus mollis*), hvis første Frø jeg samlede paa Kirkegaardssdiget. — I Frøhandelen var saadant Frø, saavidt mig bekendt, endnu ikke kommet. Ved Udlæg med disse Frøsorter, ved at udlægge Jorden i kraftfuldere Tilstand, idet jeg tog en Kjærv mindre (den medrette jaakaldte Udslæbningskjærv), ved at dyrke Mængde af Kartofler, som lykkedes overordentligt (fra 15 til 20 Fold, ja derover), ved at vælge en rensende Sæd (Voghvede, Spergel eller Kartofler) til næstsidste Kjærv, og enten nedpløie de første tvende, eller haandgjødsle til de sidste, — fik jeg taaleligt og nærende Græs. Kloveren vilde ikke frem før jeg havde merglet, hvilket jeg umuligt kunde i de første Aar, af Mangel paa Arbeidsfolk, da Mandskabet var i Krigstjenesten og Folkeformereisen ei saa tiltagende som nu.

For mine Forsøg med og Avl i det Storre af Græsfrø vandt jeg det Kongl. Landhuusholdningselskabs udlovede høieste Præmie, 100 Rd., og fik desuden i flere Aar Tilsagn om aarligt Salg af et stort Quantum af saadant Frø, som skulde uddeles til de skarper Egne i Amtet, hvilket har været og er til megen Nytte for Dyrkerne af Sandmarker og Mosejorder. Mange her i Egnen sælge endog store Quantiteter Græsfrø til andre Egne; navnlig afgaaer til Viborg mange Hundrede, ja over 1000 Rispund aarlig.

Udfillige i den catholste Tid her anlagte Fiskedamme lod jeg rense, og to af dem, der laae nærmest ved Gaardens gamle og simple Have, lod jeg i Vinteren til 1812 opfyldte,

kulegrave og deels beplante med Lærtræer, meest af El, Birk og Popler, deels indtage til Have, efterat de vare forsynede med Gaffiner. Af de vilde Træers Plantning har jeg allerede i mange Aar havt megen Nytte, og i de sidste 10 Aar endog af Ellene kunnet udsauge mange Hjulsælge, Skovblade, Langvogne, Harvebuller, m. m.; af Poplerne er der sauet Planker."

Her slutte Fjælstrup's i hans sidste Levedage nedstrevne Optegnelser, som vi i det Følgende ville søge at fuldstændiggjøre, ved i korte Træk at skildre de vigtigste Momenter af hans mangeaarige fortjenstfulde Birken.

I 1815 blev han Eneeier af Sindinggaard, omtrent 3 Miil jønden for Hølstebro i en af Landets ringeste Egne, næsten paa alle Sider begrændset af Hedestærkninger. Eendommen har med Tilliggende: 24 Tdr. Hartk., hvoraf de 20 Tdr. Hartk. drives under Gaarden, hvis Areal er 418 Tdr. Land Ager, 140 Tdr. Land Eng og 570 Tdr. Land Hede og Mose. Omtrent $\frac{1}{3}$ af Agerjorden er god Muldjord med Leer til Underlag, $\frac{1}{3}$ lettere Muldjord med Sandunderlag og $\frac{1}{3}$ lavtliggende Muldjord. Da F. tiltraadte Gaarden, var den stadige Besætning kun 14—16 Køer, 1 Tyr, 8—9 Heste og 120 Faar. Nu er Besætningen: 100 Fækreaturer, 13 Heste, 190 Merinofaar og c. 100 danske Faar. I de sidste meget tørre Aar indskrænkede F. Kreaturholdet af Frygt for ikke at skulle kunne fodre rigelig; men han havde ogsaa iaar 2 store Foderhæns tilovers fra ifjor, dem han dog ikke solgte, da han aldrig afhændede af sin Fodermasse, for at kunne desmere forsøge Gjødningen. — Han var en af de første Landmænd i Jylland, der lagde Vind paa finuldede Faar af Merinoracen, hvis Forædling i de sidste Aar fremmedes ved Anskaffelse af Tillægsdyr fra Skæferiet paa Næsgaard paa Fjølster. Uldprisernes Dalen i Forbindelse med Sygdom blandt Moderfaar og Lam, bestemte ham isøvrigt til at indskrænke sit Faarhold og udvide sit Meieri. De jydskt Faar, som i mange Aar have været paa Gaarden, ere af et større uldrigt

Slags; Bederne yndes formedelst deres gode Huld til Slagting og velsmagende Kjød.

Af de til Gaarden oprindeligen hørende Hede- og Kjørjorder har F. opdyrket et betydeligt Areal, formodentlig mere end Halvdelen; men da de Jorder, som laae beqvemlest for Driften, vare opdyrkede, kjøbte han en Rabogaard, Ornhoved, hvor han vel efterhaanden har opdyrket over 100 Tdr. Land.

Paa de under Ploven indtagne Mosejorder lykkedes Hvede meget godt; deraf dyrkede han ikke Lidet til Salg, og Dienvidner forsikre, at hans Hvedemark kunde iaar maale sig med Hvedeagre i Marsten, ligesom Sindinggaards Afgrøder i det Hele pleiede at udmærke sig som de yppigste i Eggen. Man jaae iaar neppe frodigere Haveurter end paa denne Gaards Mark. Rapsen, som han dyrkede i nogle faa Aar, lykkedes ogsaa godt, men han fandt dog bedre sin Regning ved at dyrke Hvede og Rug.

Bed dyb Pløining, omhyggelig Behandling, en efter Jordens Bestaaffenhed aspaaet Driftsmaade, Anvendelse af Mergel og animalisk Gjødning, sikrede F. sig i Almindelighed gode Afgrøder af Korn og Græs, selv i vanskelige Aar, naar der i Eggen klagedes over Misvæxt. Den flydende Gjødning samlede han med Omhu og anvendte den, hvor den meest behøvedes. Som Gjødningsurrogat brugte han at nedpløie grønne Afgrøder, især af Boghvede og Spergel. Han var iblandt den Egns Agerdyrkere en af de første, som benyttede Gøstirpator, Hypeplov og andre arbejds sparende Agerdyrkningsredskaber. — Stadigt fulgte han med Tiden, prøvede gjerne det Nye, og Resultaterne af mange af ham i landøkonomisk Retning foretagne Forsøg, ved hvilke hans Kundskaber i Botanik og andre Agronomien vedrørende Fag kom ham til god Nytte, har han offentliggjort.

For Havedyrkning og Træplantning viste han stedse en levende Interesse, forenet med Indsigt og Udholdenhed, hvorom Gaardens nærmeste Omgivelser noksom bære Vidne. Dens Have, paa ca. 4 Tdr. Land, er overalt kulegravet, merglet og

gjødsket, og prangede med en riig Blomsterflor, udsøgte Frugttræer, tildeels i Cépaliens, samt mange Busk- og Havevarter, og den lappedes i Skjønhed og Frugtbarhed med de bedstholdte Haver i Landets gode Egne. — Til Beplantning med vilde Træer valgte han kun den fletteste Jord, som var usiftet for Agerdyrkning; jevnlig maatte han gjennembyrde Ahlen for at sikre de unge Planter en frodigere Væxt. Hans Plantager indtage nok ca. 25 Tdr. Land, og ere en sand Prydelse for denne træløse Egn, hvor man ellers i Reglen savner den Hyggelighed, som slige vellykkede Anlæg give Stedet. Sine med Kyndighed og Omhu pleiede Planteskoler benyttede han ikke blot til egen Brug, men mange Tusinde Planter, især af Naaletræer, ere derfra uddeelte for detmeste gratis til Eguens Bønder og Andre.

Hans planmæssige sammenlignende Forsøg for at udfinde de tjenligste Fremgangsmaader ved Opdyrkning af raae Jorder, efter disses forskjellige Beskaffenhed, sandt opmuntrende Paaskjønnelse hos det Kongl. Landhuusholdningselskab, som for endeel Aar siden dertil ydede ham et temporairt aarligt Pengebidrag. — Af de under dette Selskab tjenende Landvæsenlærlinge var efterhaanden et Antal af 20 regelviis anbragt paa Sindinggaard i Løbet af Aarene 1821—1833.

De Mange, der i Tidens Lob have besøgt denne Gaard og glædet sig ved her at finde et gjestfrit og behageligt Hjem, maatte, især naar de kom fra fjernere Egne, for en Deel tilbagelægge Veien igjennem ubeboede Landstrøg, hvor Lyngens Herredømme endnu ikke er besejret, og hvor Sindet og Diet frastodes af den triste Gensformighed, og de kunne ei andet end sande, at paa dette Sted er saa at sige skabt en smilende Dase i Orkenen, som Følge af de store Forbedringer og For skjønnelser, Eiendommen har modtaget i Fjellstrups lange Besiddelsestid, og ved hvilke aabenbarer sig hans sjeldne Driftighed, forenet med Smag og med Sands for at knytte det Behagelige til det Nyttige, saavidt Forholdene tilstedede det. Men de, der nu beskue de herlige Frugter af hans Jdræt, og ikke

have kjendt det gølge Øde, hvoraf de for Størsteparten ere fremtryllede, gjøre sig ei let nogen klar Forestilling om de Hindringer og Vanskeligheder, som her vare at bekæmpe, den Energi og Udholdenhed, som her vare fornødne, og de Savn F. var underkastet, især i de for Landmanden vanskelige Aar 1820—1830, idet han manglede tilstrækkelig Dristskapital og var Forsørger for en talrig Familie. De Resultater, der desuagtet ere vundne, maa saameget mere vække Beundring.

De folgeværdige Exempler, som F. fremstillede for andre Agerbrugere, fandt Efterligning blandt Egnens Beboere og have saaledes udøvet en høist gavnlig Indflydelse til at bringe Jordbruget i Opkomst i Hammerum Herred. — Hedeculturen betragtede han paa en Maade som sit Livs Opgave, og tænkte aldrig ret for Alvor paa at flytte fra Sindinggaard, kjøndt han fuldtvel indsaae, at han kunde have gjort heldigt Eie-domskjøb i Landets bedre Egne.

Ogsaa i det offentlige Liv udfoldede F. en betydningsfuld Virksomhed. Han deltog, efter Kongl. Befaling, i den Forjamling af oplyste Mænd, som i 1832 holdtes i Kjøbenhavn, for at omhandle de forberedende Skridt til Stænderinstitutionens Indførelse, og senere som Kongl. Deputeret i Jyllands Stænderforsamlinger i 1836, 1838 og 1840, samt fremdeles som folkevalgt Deputeret i sidstnævnte Forjamlinger i 1842—1846. I 1836 og 1838 var han Medlem af 27 Comiteer og Referent i 10 af diæse. I 1846 var han Alderspræsident. Hans Utrættelighed ved Stænderne vil sikkert endnu erindres i Viborg, hvor den gamle Mand tidlig hver Morgen saaes at arbejde ved Lys i sit Værelse. — Fra 1826 til 1843 var han Landvæsens- og Tiendecommissair.

I 1826 udnævntes F. til Justitseraad. Paa det Kongl. Landhuusholdningselskabs Indstilling blev han, tilligemed en anden fortjent Landøkonom i Ringkjøbing Amt, Provst J. B. Krarup, dengang i Veirum (norden for Holstebro), i 1829 udnævnt til Ridder af Dannebrog, og i 1842 benaadedes

han med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. I 1857 udnævntes han til Etatsraad.

F. var Forfatter af følgende Skrifter:

Veiledning til et godt Jordbrug for den danske Bondestand. Borris 1821.

Forsøg til en Haandbog for den danske Landmand. Viborg 1826.

Tillæg og Bemærkninger til Abildgaards og Viborgs Veiledning til en forbedret Faareavl i Danmark. Kjøbenhavn 1827.

Endeel jydsk Landmænds Mening om Væddeløb, Fuldblod, jydsk Racer og Stutteri-Besigtelses-Præmierne, fremsatte paa egne og Fleres Vegne. Viborg 1832. (Jevnsfør Maanedsskrift for Hesteavl og Hestehold, IV 38—43).

Afhandling om Bønderhavers Anlæg. Meddeelt Holstebro og Omegns landoekonomiske Selskab og udgivet af samme. Viborg 1842.

Jøvrigt har F. leveret endeel Bidrag til Drewsens landoekonomiske Tidender, Tidsskrift for Landoekonomi, Ugeblad for den danske Bonde og E. Møller-Holsts Ugeskrift for Landmænd, saavelsom til Berlingske Tidende og andre Aviser. Udskillige Artikler leverede han uden Navn, under Marked Sp. eller n. n. u. (nihil nisi utile — Intet uden Nyttigt). — Ved Udarbejdelsen af den af det Kongl. Landhuusholdningsselskab i 1833 udgivne statist. oekon. Beskrivelse over Ringkjøbing Amt ydede han med største Redebonhed betydelig Bistand, hvorved hans nøie Localkjendskab kom til væsentlig Nytte.

I det Hele offrede han villig og uegennyttig sin Tid og sine Kræfter til at fremme almeengavnlige Foretagender. Saaledes deeltog han i 1820 i Oprettelsen af et landoekonomisk Selskab for Holstebro og Omegn, hvilket Samfunds Medbestyrer han var i endeel Aar; for at paastjønne hans nidfjære Virken i denne Egenkab, valgte det ham i 1838 til sin Kredirecteur. — I Discussionerne i de danske Landmands-

forsamlinger tog han levende Deel, sin fremrykkede Alder uagtet. — Hans Fædrelandsfind ledede ham til, med Lyst og Iver, ofte med Dpoffrelse og Tilfidesættelse af personlig Bequemmelighed, at omsatte og udføre, hvad der kunde befordre hans Egn's eller hans Fødelands Velvære, snart ved Gjering, snart ved Skrift og Tale.

Hans Indsigt, Erfaring og Hjælpsomhed gjorde ham til Manges Raadgiver; blandt Bønderne var hans Ord et Evangelium, og mangen Ketstrætte har han afværget. Hans Forslag i de jydskke Stænder om Selveiendoms og Arvefastes Fremme tyder paa hans Interesse for Bøndestændens Larv. Men ikke blot i Raad, ogsaa i Daad, viste han sin Beredvillighed til at tjene sine Medmennesker. Da han i 1836 havde den Lykke at vinde det største Lod i Klasselotteriet, var Røden i Hammerum Herred og Omegnen stor blandt Bønderne; thi efter flere uheldige Aar havde Stormen i August 1835 tilintetgjort de lovende Afgrøder, saa at sandsynligviis mangen Bonde var gaaet fra sin Gaard, naar han ikke var bleven hjulpen. Dette var Fø. første Tanke, da Lykken havde været ham gunstig. Efterat have betalt sin Gjeld, udlaaente han, imod ordinaire Renter og uden i fjerneste Maade at ville gjøre sig selv Fordele, henved 30,000 Rbd. paa Prioriteter i Eiendomme i sin nærmeste Egn, og formaaede Bønderne til itide at indløse deres Bankbestelser. Skjøndt disse Ublaan vel neppe altid vare uden Risico, var han dog saa heldig at komme skadesløs derfra.

Hans rastløse Virksomhed viste sig hver Dag i hans Hjem og svigtede ham end ikke i hans høie Alderdom. Han var altid først oppe og sidst i Seng, stedse beskæftiget; derfor kunde ingen Forvalter, Medhjælper eller Lærling ret fyldestgjøre ham, men derfor blev han ogsaa ofte miskjendt som en streng og vanskkelig Foresat, uagtet han var baade human og omgængelig, ligesom han i sin hele Bæren var jevn og fordringsfri, hjemme og ude. — Han var billig i sine Domme, beskeden og tilbageholden i sin Optræden, og unddrog sig helst

festlige Dag, naar han anede, at man vilde vise ham Hyldest. Han misbrugte ingensinde den Raade og Opmærksomhed, der vistes ham, naar han fremtraadte for sin Konge, hvem han altid var en tro hengiven Tjener. Frederik den Sjette spurgte ham engang, om han ikke havde noget Ønske, som Kongen kunde opfylde. Han svarede: Deres Majestæt har i Søndermarken og paa Jægerspries nogle Sølvpopler, et Træ, jeg meget ynder; maaskee turde jeg udbede mig nogle deraf. Hs. Majestæt studiede og gav sit: Ja. Ifølge Kongelig Ordre modtog F. derpaa 300 Stk. unge Sølvpopler. Senere fik han ved Christian den Ottendes Bevaagenhed det dobbelte Antal deraf. Sidste Gang F. nød den Ære at tale med Kongen, var ved Frederik den Syvendes Nærværelse i Herning i Sommeren 1857; efter Kongens egen Opfordring fik han Plads ved Hs. Majestæts Side under Taflet, hvor Kongen og Andre underholdt sig et Par Timer med den endnu aandskarffe alderstegne Olding.

F. fattede hurtigt og klart, fulgte med Opmærksomhed Dagens Begivenheder i og udenfor sit Erhverv og vilde gjerne vide Bested om Alt; kunde derfor ogsaa for det meste give den igjen. Med forandrede Forhold gjorde han sig snart fortrolig. Hans Indsigter, Vid og Livlighed vandt ham Belyndere i alle Samfundsklasser. Det mundtlige og skriftlige Ord havde han godt i sin Magt; ved Skjemt og Sang forstod han at bringe Liv og Munterhed i selfabelige Kredse, hvor han stundom gav vakkre Leilighedsdigte tilbødste. Sin Belwillie for gamle Venner fjern og nær bevarede han trolig.

Hans levende Interesse for Landvæsenet kaldedes ingens lunde med Narene. I Efteraaret 1852, i sit 80de Aar, foretog han en Reise til Campinen i Belgien, for paa selve Stedet at gjøre sig bekendt med den sammesteds, i storartet Maalestof, iværksatte Hedeopdyrking, Engvanding og Træplantning. Om sine Jagttagelser herover, saavel som undervejs paa Frem- og Tilbagereisen, leverede han i Tidsskrift for Landøkonomi, 14 B. 3 H., en Beretning efter sin Hjemkomst.

Som en gudhengiven Mand boiede han sig med christeligt Taalmod under umilde Tilstikfelses; klagede aldrig, men stolede trygt paa Forsynet igjennem Livets Vexlinger. Hans Valgsprog var: Ora & labora — Feed og arbeid — og Gud velsignede hans Gjerning.

Endnu den sidste Dag, før han lagdes paa Dødsleiet, havde han virket i sin Gjerning og været samlet med mange af Omegnens Beboere; den 1ste September, om Eftermiddagen Kl. 6, kom han hjem, munter og veltilfreds; saa Minutter efter fik han et apoplectisk Anfald, som den 5te s. M. gjorde Ende paa hans daadrige Liv, tre Dage efter at han havde fyldt sit 86de Aar. Han havde saa ofte ønsket: at maatte døe inden hans Aandskraft slovedes, eller hans Syn, der i de sidste Aar var meget svækket, gif aldeles tabt, — uden langvarigt Sygeleie og inden Sindinggaard skiftede Besidder; — alle disse Ønsker bleve opfyldte. — Han fandt nu den Hvile, hvortil han, omsider mere og mere følende Aarenes Byrde, begyndte at stunde, efter et velanvendt gavnrigt Liv, der vandt ham Samtidens Paaskjønnelse og et hæderligt Eftermæle.

S. C. S.